

Fitxa 44

SA MESQUIDA

DADES GEOGRÀFIQUES I FÍSIIQUES:

Municipi: Maó.

Altres topònims: no se'n coneixen.

Àrees urbanes associades: sa Mesquida.

Accés: rodat, seguint la carretera Me-3, i passat el nucli de sa Mesquida. Existeix una zona d'aparcament ordenat i asfaltat.

Orientació de la platja: est.

Superfície de platja: 8,5 km².

Llargada de platja: 300 m.

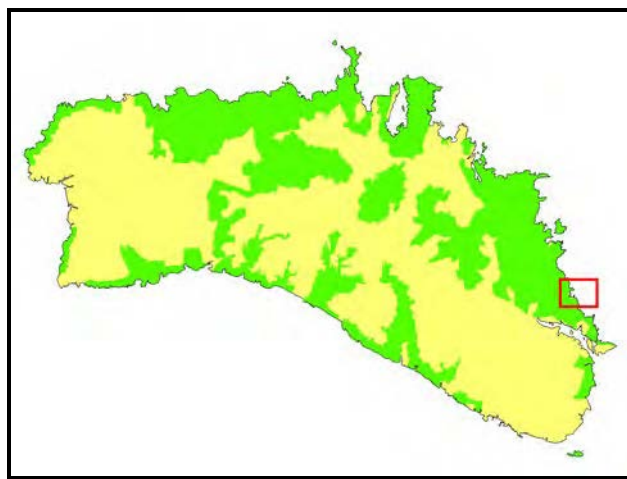
Amplada mitjana de la platja: 25 m.

Grau de freqüentació de la platja: mitjà, en plena temporada.

Geologia de l'entorn: sistema deposicional situat entre promontoris del Carbonífer, on el sistema platja-duna es l'únic exemple de materials recents del Quaternari.

Composició del sediment: d'origen carbonatat orgànic (+85%), amb alta proporció de gra mitjà de color gris.

Espai natural protegit: inclosa dins l'Àrea Natural d'Especial Interès Me-8 i la Xarxa Natura 2000.

SERVEIS DE PLATJA:

Classificació platges CIM: platja de tipus B (natural amb accés rodat).

Distància a l'estacionament: 200 m.

Servei de socorrisme: a la zona de la platja hi ha servei fix de socorrisme.

Altres serveis: no n'hi ha.

ENTORN I PAISATGE

Es tracta d'una platja associada al nucli urbà de sa Mesquida, situada a continuació d'aquest. L'arenal, de mida mitjana, queda delimitat pels turons que el circumden i l'àrea inundable de darrere la platja que constitueix una petita però interessant zona humida. La platja queda protegida del vent del nord per un sortint rocós conegut com es Pa Gros. Més enllà, a poc més de 200 m en direcció nord-oest hi ha el codolar de sa Mesquida, completament exposat a la tramuntana.

L'estat de la platja actualment és molt bo, amb una ràpida recuperació del sistema dunar, després de l'eliminació dels estacionaments damunt la mateixa platja, que n'havien alterat la fesomia i la repoblació de vegetació dunar (vegeu foto superior).

Al costat sud de la platja, i amagat darrere una roca, apareix un altre trosset d'arena conegut com la cala Petita (vegeu foto adjacent). Més al sud, passada la punta de sa Torre, però abans d'arribar al nucli de sa Mesquida, hi ha sa Raconada. En aquest punt conflueixen la sortida del torrent de Binissermenya i una petita zona d'acumulació d'arena coneguda com l'arenal Petit.

PLANTES I VEGETACIÓ

L'excés de freqüentació de visitants a les platges és l'amenaça que més posa en perill la vegetació dunar, especialment aquella que creix més pròxima a la mar. Aquesta situació encara s'agreuja més si, a més, el sistema dunar o l'arenal pateixen altres agressions com l'accés dels vehicles rodats o senzillament l'estacionament de vehicles. Afortunadament, una part important de les espècies dels sòls arenosos tenen un elevat dinamisme i això

fa que responguin prou bé a les actuacions de restauració. Això, precisament, és el que es pot observar a la platja de sa Mesquida. Fins fa poc no existia cap control respecte de l'accés de vehicles rodats dins la platja, però l'habilitació d'una zona d'aparcament fora d'aquest espai i unes senzilles mesures de suport a la revegetació natural estan aconseguint que la vegetació es recuperi ràpidament.

Actualment, la vegetació pionera mostra ja símptomes de recuperació amb l'expansió de plantes com la ravenissa de la mar (*Cakile maritima*) o l'espina-della (*Salsola kali*). La situació encara és millor per a les plantes que viuen a les dunes. Les gramínies amb una funció més estabilitzadora: fenàs de platja (*Elymus farctus*) i borro (*Ammophila arenaria*) (vegeu foto) hi són ben presents i les acompanyen una llarga llista d'altres plantes típiques d'aquests ambients com lliuri de platja (*Pancratium maritimum*), carc marí (*Eryngium maritimum*), trèvol mascle (*Lotus cytisoides*), panconia de platja (*Reichardia tingitana*), gram de platja (*Sporobolus pungens*), campanetes de la mar (*Calystegia soldanella*). En aquesta platja el sistema dunar no penetra gaire cap a l'interior, de manera

que a pocs metres de la línia de costa ja apareix l'habitual zona humida de moltes platges de l'illa. A mesura que l'arenal entra en contacte amb aquest altre ambient, la vegetació va canviant i apareixen espècies de llocs més humits com els joncs (*Juncus acutus* i *J. maritimus*).

ANIMALS

Des de la platja estant es poden veure els corbs marins (*Phalacrocorax aristotelis*). Aquests ocells marins de color negre sovint volen aletejant arran de la superfície de la mar, també es poden veure posats damunt les roques amb les ales ben esteses esperant que s'assequin per tornar a capbussar-se a la recerca de peix.

Per darrere l'arenal de la platja hi ha una zona arbustiva més o menys oberta que resulta ser l'hàbitat ideal per a un vertebrat terrestre escàs a altres indrets però abundant a Menorca: la tortuga mediterrània (*Testudo hermanni hermanni*). Aquesta tortuga (vegeu foto adjacent) es troba en bon estat de conservació a les Balears i ben representada a

gairebé qualsevol racó de l'illa de Menorca, però en l'àmbit estatal i mundial està considerada una espècie en perill d'extinció, ja que les seves poblacions són reduïdes i molt fragmentades.

DINS LA MAR

El fons d'aquesta cala és majoritàriament arenós, amb algunes zones petites recobertes per posidònia tant a prop dels marges com a la zona central exterior. Els fons d'arena, encara que semblin pobres, estan habitats per un gran nombre d'animals invertebrats que hi viuen enterrats. Aquests animals, en general, són del grup dels poliquets (cucs marins), amfípodes i isòpodes (petits crustacis), i mol·luscs (petxines de diverses espècies) (vegeu foto més endavant).

L'alga *Cystoseira crinita* --alga bruna molt sensible a la contaminació i que ha desaparegut de gran part del litoral peninsular-- forma comunitats denses a les zones litorals rocoses d'aquesta cala.

La posidònia, que sí que és abundant més enllà de la cala, fa una funció protectora molt important per a les platges: d'una banda, frena l'onatge i evita part de l'erosió que provocarien els temporals i, de l'altra, una vegada es troba en forma de restes mortes a la platja, hi aporta una entrada de sediment a partir dels petits animals amb closques calcàries que hi viuen damunt.

HISTÒRIA I SINGULARITATS

A la part de la platja més pròxima al poblet i situada estratègicament dalt d'una formació rocosa elevada al centre de la badia, hi ha la torre de defensa de sa Mesquida ([vegeu foto adjacent](#)).

A Menorca hi ha una xarxa de 15 torres de defensa costaneres que es van ser construïdes a final del s. XVIII tant pels espanyols com pels anglesos. La funció d'aquestes construccions defensives era evitar l'ús dels ancoratges que oferia l'illa o bé el desembarcament de tropes que tinguessin per objectiu assetjar i rendir el castell de Sant Felip --fortalesa que tancava el port de Maó i que era l'últim reducte dels defensors de Menorca.

La torre de sa Mesquida va ser construïda pels anglesos entre l'any 1798 i el 1801. El seu emplaçament va ser escollit per evitar un altre desembarcament a la cala, com el que havia protagonitzat el duc de Crillon al capdavant de les tropes espanyoles l'any 1781. Es tracta d'una torre molt reforçada i amb un matacà ampliat per tal d'evitar un atac des de terra per l'oest. Aquesta característica la fa un poc diferent de les altres torres de defensa costanera que hi ha a l'illa, però l'estructura bàsica és similar a la resta.